

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародний бізнес»
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Франко Людмила Сергіївна
Старший викладач
кафедри міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин

Контактний телефон	+380663232252
Електронна адреса	puet.me@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.memev.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=934

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи теоретичних знань і набуття навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності в різних сферах бізнесу.
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Методи: симуляційні, дискусійні ігри; мозковий штурм; метод кейсів, ситуаційний аналіз
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання практичних навчальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність знань з міжнародної макроекономіки, міжнародної мікроекономіки, міжнародної економічних відносин, міжнародного бізнесу, економічного аналізу в

	міжнародному бізнесі, міжнародних фінансів.
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища. • Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу. • Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. • Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій. • Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку. • Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати 	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. • Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). • Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. • Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них. • Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі. • Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин. • Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>комунікації між ними.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин. • Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України. 	<p>економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності		
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Особливості формування і реалізації зовнішньоекономічної стратегії держави на сучасному етапі. 2. Практичні приклади реалізації національних принципів ЗЕД. 3. Загальний аналіз попереднього досвіду і перспектив розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України. 4. Розвиток нових форм зовнішньоекономічних зв'язків в Україні. 5. Вплив розміру країни на її участь у міжнародній торгівлі.).
Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Торгові договори і торгові угоди. 2. Види торгово-політичних режимів. 3. Класифікація підприємств, що діють на

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>світовому ринку.</p> <p>4. Міжнародні договори, національне законодавство України та торгові звичаї як основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів.</p> <p>5. Особливості застосування на практиці Конвенції ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».</p> <p>2) Мозковий штурм на тему «Формування системи регулювання ЗЕД України: проблеми та перспективи».</p>
<p>Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p>	<p>1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою:</p> <p>1. Особливості сучасної тарифної політики України та інших держав.</p> <p>2) Практична робота. Передбачає роботу в комп'ютерному класі з програмним комплексом MS Office під керівництвом викладача. Заняття має тренувальний характер і передбачають виконання розрахункових робіт – вирішення конкретних завдань щодо визначення митної вартості товарів.</p>
<p>Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна</p>	<p>Презентація та захист доповіді за наступною тематикою:</p> <p>1. Контингентування та ліцензування, їх вплив на рівень цін.</p> <p>2. "Добровільні" обмеження експорту та встановлення мінімальних імпорتنих цін.</p> <p>3. Ембарго: відкрита і завуальована форми, причини і</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	робота	наслідки введення. 4. Методи "прихованого протекціонізму". 5. Фінансові методи стимулювання експорту. Оцінка експортного потенціалу України. 6. Демпінг і антидемпінг. Порядок визначення показників "демпінгова маржа" і "школа від демпінгу"
Модуль 2. Форми та види зовнішньоекономічної діяльності		
Тема 5. Форми виходу підприємства на зовнішні ринки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. 2. Всесвітня мережа Інтернет як інструмент ЗЕД. 3. Інтернет як засіб ділового спілкування і комунікації. 4. Інтернет як засіб маркетингового дослідження ринку. 5. Інтернет як засіб електронної комерції, реклами. 6. Інтернет – магазини.
Тема 6. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Класифікація посередників за обсягом повноважень і місцем на ринку 2. Способи винагороди посередників: переваги і недоліки. 3. Порівняльний аналіз різних варіантів організації збуту посередниками. 2) Мозковий штурм на тему: «Інструменти захисту прав сторін при різних варіантах організації збуту посередниками: світова

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		практика та реалії України»
<p>Тема 7. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p>	<p>Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Операції натурального обміну. 2. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. 3. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.</p>
<p>Тема 8. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p>	<p>Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Міжнародні договори, національне законодавство України та торгові звичаї як основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів. 2. Методика аналізу виконання контрактних зобов'язань підприємства і динаміки експорту товарів. 3. Особливості визначення опублікованих та розрахункових цін. 4. Валюта ціни, валюта платежу та перерахунок валют у зовнішньоторговій угоді. 5. Технічні і комерційні поправки до ціни. 6. Умови розрахунків: платіж готівкою, авансовий платіж, платіж у кредит. Заходи проти неплатежу.</p>
<p>Тема 9. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять;</p>	<p>Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Транспортні операції: алгоритм планування, роль транспорту у зовнішній торгівлі</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота	та специфічна відмінність транспортних послуг. 2. Залізничні перевезення. Вплив Укрзалізниці в розвиток зовнішньоекономічного стану країни: транзитні перевезення, методика визначення ціни та специфіка страхування вантажу. 3. Страхування транспортних ризиків: види, причини, підходи, методика.

Інформаційні джерела

1. Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 271 с.
2. Артеменко І. А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3194>
3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 355 с.
4. Дахно І. І., Бабіч Г. В. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : Центр учбової літератури, 2015 . Т. 1. 275 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : опорний конспект лекцій / НАН України. Київ, 2017. 279 с.
7. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. І. Павлова ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. економіки пром-сті. Одеса : Астропринт, 2019. 269 с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі та д-ра екон. наук, проф. Т. М. Мельник ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 651 с.
9. Калініна О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Нац. авіац. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т». Харків : ХАІ, 2021. 47 с.
10. Ткаченко А. М., Дідченко О. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т». Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2017. 353 с.
11. Чернишова Л. О., Козуб В. О., Носач Л. Л., Величко К. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : практикум : навч. посібник. – Харків : «Видавництво «Форт», 2017. 238 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти:
<http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>
Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahunannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf; <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	40
Модуль 2 (теми 5-9): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	60
Разом	100

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення
навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни